

Sir Gaerfyrddin sy'n Falch o'r Mislif

Canllaw Hawdd ei Ddarllen am Fislif a'r Menopos

Ariennir yn Rhannol gan
Lywodraeth Cymru
Part Funded by
Welsh Government

Cefnogwyd gan
Supported by

Ariennir y canllaw hwn gan Lywodraeth Cymru drwy'r Grant
Urddas Mislif, gyda chefnogaeth Cyngor Sir Caerfyrddin.

Yn y canllaw hwn:

Mae'r Mislif yn Normal

Dysgu pam mae'r mislif yn digwydd

Cynhyrchion Mislif

Edrych ar y gwahanol opsiynau i ofalu am eich mislif

Eich Cylch Mislif

Deall beth sy'n digwydd yn eich corff bob mis

Gweithio gyda'ch Cylch Mislif

Deall eich 'tymhorau mewnol'

Hunan-ofal yn ystod eich Mislif

Ffyrdd syml o orffwys ac ymlacio

Gofalu am Rywun sydd ar ei Mislif

Sut i ddangos caredigrwydd a chefnogaeth

Menopos

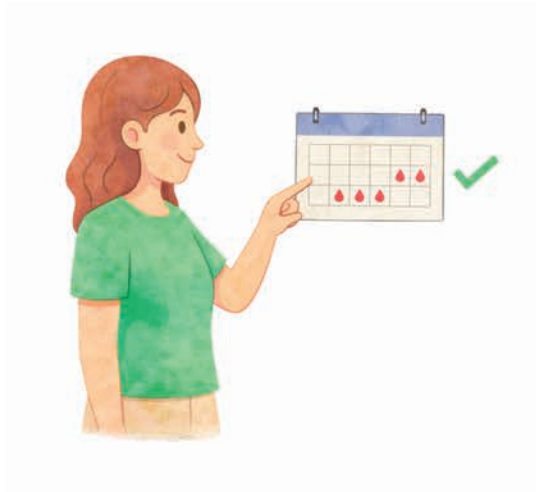
Dysgu beth mae'r menopos yn ei olygu

Hunanofal yn ystod y Menopos

Awgrymiadau ar gyfer cwsg, bwyd ac ymarfer corff

Mae'r mislif yn normal

Mae'r mislif yn normal.
Nid yw'r mislif yn ddewisol.

Mae'r rhan fwyaf o ferched,
menywod a rhai pobl traws
ac anneuaidd yn cael mislif.

Mislif yw pan fydd
merched, menywod, a rhai
pobl traws ac anneuaidd yn
gwaedu o'u fagina am
ychydig ddyddiau bob mis.

Mae'r mislif yn normal

Nid yw'r mislif yn rhywbeth brwnt.

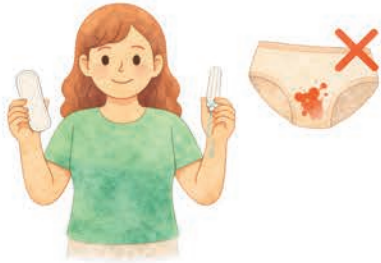

Ni ddylai unrhyw un gael ei drin yn annheg oherwydd ei fod yn cael mislif.

Ni ddylai cael mislif fyth eich atal rhag gwneud pethau rydych chi'n eu mwynhau.

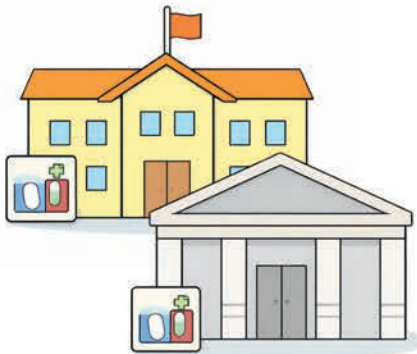
Period Products

Defnyddir cynhyrchion mislif i atal gwaed rhag mynd ar eich dillad pan fyddwch ar eich mislif.

Dylai pawb allu defnyddio cynhyrchion mewn lle preifat, diogel.

Os oes angen cynnyrch mislif arnoch, gallwch eu cael am ddim mewn ysgolion ac o fannau casglu ledled Sir Gaerfyrddin.

Gofynnwch i athro, gweithiwr ieuencid, neu ganolfan gymunedol os nad ydych yn siŵr ble i fynd.

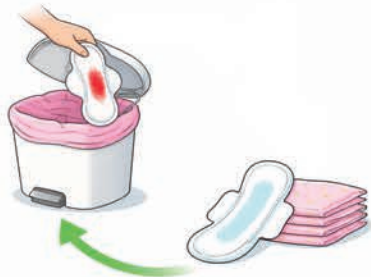
Period Products

Mae dau fath o gynnyrch mislif: **tafladwy** ac **aildefnyddiadwy**.

Gyda **chynhyrchion aildefnyddiadwy**, rydych chi'n eu golchi a'u ddefnyddio eto

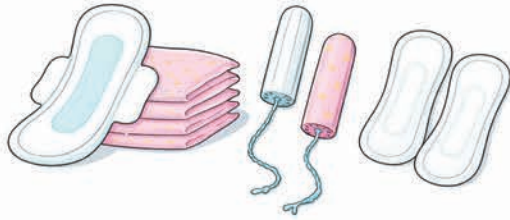

Gyda **chynhyrchion tafladwy** - rydych chi'n eu taflu yn y bin ar ôl eu defnyddio ac yn defnyddio rhai newydd

Nid oes ffordd gywir neu anghywir. Dewiswch yr hyn sy'n gwneud i chi deimlo'n lân, yn gyfforddus ac yn hyderus.

Disposable Products

Enghreifftiau o
Gynhyrchion Tafladwy:
padiâu, tamponau a
phadiau leinin ysgafn.

Mae **Tamponau** yn mynd i
mewn i'ch corff (y fagina) i
amsugno gwaed y mislif.
Rydych chi'n eu taflu nhw i
ffwrdd wedyn.

Mae **Padiâu Glanweithiol**
yn glynu wrth eich dillad
isaf i amsugno gwaed y
mislif. Rydych chi'n eu taflu
nhw i ffwrdd wedyn.

Mae **Padiâu Leinin Ysgafn**
yn glynu wrth eich dillad
isaf i amsugno gwaed y
mislif. Defnyddiol pan fydd
gennych lai o waed. Rydych
chi'n eu taflu nhw i ffwrdd
wedyn.

Cynhyrchion Ailddefnyddiadwy

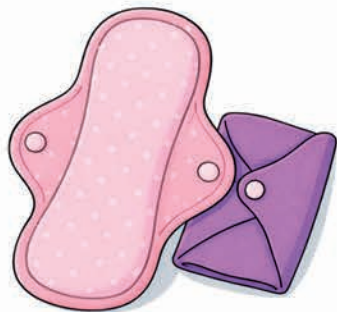
Enghreifftiau o Gynhyrchion
Ailddefnyddiadwy:

Cwpan Mislif, Padiâu Brethyn a Phants Mislif

Mae **Cwpan Mislif** yn feddal
ac yn mynd i mewn i'ch corff.
Mae'n casglu gwaed yn ystod
eich mislif. Rydych chi'n ei
olchi a'i ddefnyddio eto.

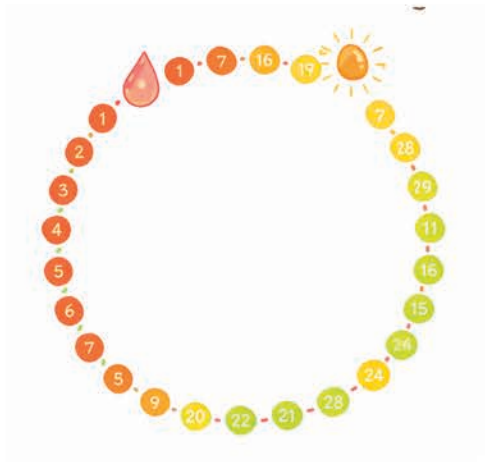
Mae **Padiâu Brethyn** yn
eistedd yn eich dillad isaf.
Maen nhw'n amsugno gwaed
yn ystod eich mislif. Rydych
chi'n eu golchi a'u defnyddio
nhw eto.

Mae **Pants Mislif** yn edrych
fel dillad isaf arferol. Maen
nhw'n amsugno gwaed yn
ystod eich mislif. Rydych
chi'n eu golchi a'u defnyddio
nhw eto.

Cylch Mislif

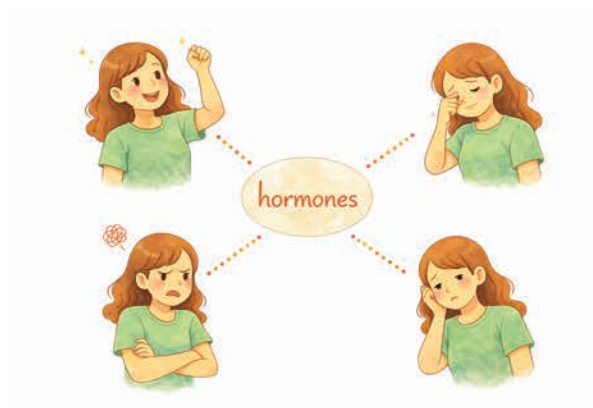
Mae eich teimpladau yn newid yn ystod y mis oherwydd eich cylch mislif.

Mae'n aml yn para tua 28 diwrnod.

Ond gall fod yn fyrrach neu'n hirach.

Mae eich corff yn anfon negeseuon o amgylch eich corff. Gelwir y negeseuon hyn yn **hormonau**.

Gall hormonau newid sut rydych chi'n teimlo.

Cylch Mislif 28 diwrnod

Diwrnodau 1 i 5 - Eich Mislif

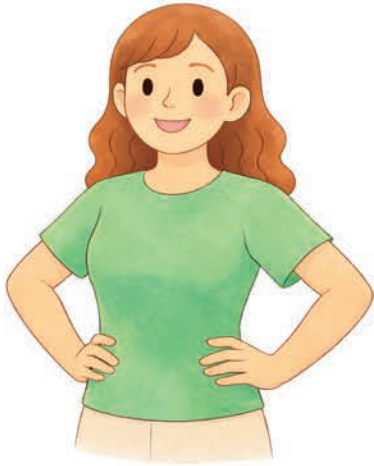
Dyma pryd mae gwaedu yn digwydd. Efallai y byddwch chi'n teimlo'n flinedig neu'n cael crampiau yn eich bol. Mae'n amser da i orffwys a bod yn garedig â chi'ch hun.

Diwrnodau 6 i 14 - Cyfnod Ffoliglaidd

Mae eich corff yn dechrau teimlo'n llai blinedig eto. Efallai y byddwch chi'n teimlo'n fwy creadigol. Mae'n amser da i gynllunio a rhoi cynnig ar bethau newydd.

Cylch Mislif 28 diwrnod

O gwmpas Diwrnod 14 - Ofylu

Mae eich corff yn rhyddhau cell fach iawn, o'r enw 'wêy'. Efallai y byddwch chi'n teimlo'n hyderus ac yn gymdeithasol.

Diwrnodau 15 i 28 - Cyfnod Lwteal

Mae hormonau'n dechrau tawelu eto. Efallai y byddwch chi'n teimlo'n arafach neu eisiau gorffwys.

Cofiwch:

Nid yw eich cylch yn dda nac yn ddrwg; mae'n batrwm i weithio gydag ef i helpu i sylwi sut mae eich hwyliau yn newid bob wythnos.

Tymhorau Mewnol

Gallwch ddychmygu bod y cylch mislif ychydig yn debyg i gylch y flwyddyn, gyda gwahanol "dymhorau."

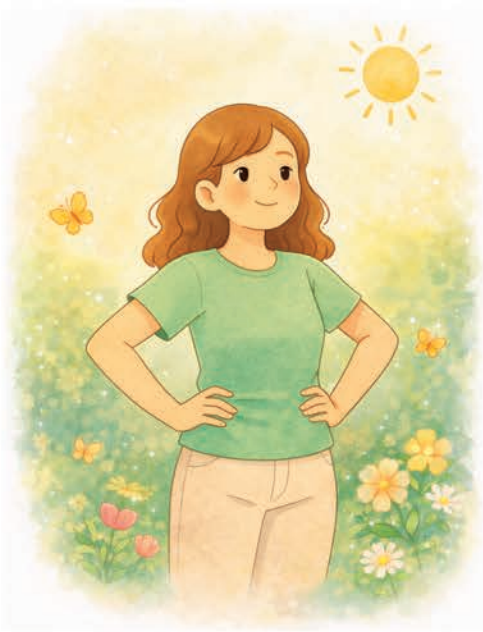

Mae rhai pobl yn meddwl am eu mislif fel eu "**gaeaf mewdol.**" Gall fod yn amser i orffwys, i gadw'n gynnes, ac i arafu. Fel efallai y byddech chi yn ystod y gaeaf.

Mae rhai pobl yn meddwl am y cyfnod ffoliglaidd fel "**gwanwyn mewdol.**" Efallai y byddwch chi'n dechrau teimlo mwy o egni a syniadau newydd. Fel efallai y byddech chi yn ystod y gwanwyn.

Tymhorau Mewnol

Mae rhai pobl yn meddwl am ofylu fel "**haf mewnol.**" Efallai y byddwch chi'n teimlo'n hyderus ac eisiau gweld ffrindiau mwy. Fel efallai y byddech chi yn ystod yr haf.

Mae rhai pobl yn meddwl am y cyfnod lwteal fel "**hydref mewnol.**" Efallai y byddwch chi'n teimlo'n dawelach, yn feddylgar, neu'n barod i arafu eto. Fel efallai y byddech chi yn ystod yr hydref.

Hunan-ofal yn ystod eich mislif

Gorffwys ac Arafu

Efallai y bydd eich egni yn is. Gwnewch lai os gallwch chi.

Cadw yn Gynnes ac yn

Gyfforddus Defnyddiwch wres ar gyfer crampiau. Gwisgwch ddillad meddal a chyfforddus.

Bwyta ac Yfed yn

Rheolaidd Bwytwch brydau bwyd cynnes a maethlon. Yfwch ddigon o ddŵr.

Symud yn Ysgafn

Rhowch gynnig ar ymestyn, cerdded, neu wneud symudiadau ysgafn. Ewch ar eich cyflymder eich hun.

Sut i Ofalu am Rywun Arall sy'n cael Mislif

Byddwch yn garedig.
Cynigiwch gynhesrwydd,
fel blanced neu ddiod
boeth.

Gofynnwch, "Shwd wyt
ti'n teimlo heddi?"
Gwrandewch ar eu hateb.

**Parchwch eu
hanghenion** Rhowch
lonydd iddyn nhw os ydyn
nhw eisiau.

**Cynigiwch Gymorth
Ymarferol** Gwnewch ffafr
fach, fel gwneud cinio.

Menopos

Mae'r **Menopos** yn golygu bod eich mislif wedi stopio. Nid ydych wedi cael mislif ers 12 mis.

Fel arfer mae'n digwydd tua 51 oed. Ond gall ddigwydd yn gynharach neu'n hwyrach.

Mae'r menopos yn digwydd i bob menyw a phobl sy'n cael mislif. Mae'n gyfnod naturiol o fywyd.

Cyn y Menopos, mae Perimenopos. Dyma pryd mae hormonau yn dechrau newid.

Menopos

Gall Perimenopos achosi symptomau. Gall y rhain gynnwys pyliau o wres, newidiadau o ran cwsg, newidiadau o ran hwyliau, dryswch, neu.

Mae nifer fach o bobl yn mynd trwy'r menopos cyn 40 oed. Gelwir hyn yn Menopos Cynamserol.

Mae'r menopos yn effeithio ar fwy na'r mislif yn unig. Gall effeithio ar eich esgyrn, eich calon, eich ymennydd, eich croen, a'ch hwyliau.

Siaradwch â'ch Meddyg Teulu os ydych chi'n sylwi ar y symptomau hyn.

Hunanofal yn ystod y Menopos

Mae hunan-ofal yn ystod y menopos yn bwysig. Mae eich corff yn mynd trwy newid ac mae angen cefnogaeth.

Arafu. Gorffwys mwy, lleihau pwysau, a gwneud llai pan fydd angen.

HRT. Gall triniaeth hormonau helpu rhai pobl â symptomau. Gall Meddyg Teulu siarad â chi trwy opsiynau.

Ymarfer Corff. Gall symudiadau ysgafn a gwaith cryfder gefnogi hwyliau, esgyrn ac egni.

Hunanofal yn ystod y Menopos

Maeth. Gall pryddau rheolaidd helpu i roi hwb i egni, hwyliau a llesiant cyffredinol.

Cwsg. Mae newidiadau cwsg yn gyffredin. Gall arferion cysgu eich helpu i orffwys mwy.

Cymuned. Gall siarad ag eraill leihau unigrwydd a'ch helpu i deimlo eich bod yn cael eich cefnogi.

Dydych chi ddim ar eich pen eich hun. Mae cymorth a gwybodaeth ar gael ac rydych chi'n haeddu help sy'n gweithio i chi.